

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OP.050.19.2024.AK
3138855.12237323.9956193
Warszawa, 06-05-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie złożone przez pana Senatora Leszka Czarnobaję podczas 9. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 kwietnia 2024 r. w sprawie wejścia w życie przepisów ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi tworzącymi nowy system kaucyjny, znak: BPS/043-09-153/24, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

1. Kim są operatorzy, którzy mają ustalić zasady współpracy i podpisać umowę ze sklepem?

Prowadzenie systemu kaucyjnego, zgodnie z art. 40j ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1658, z późn. zm.) (zwanej dalej „ustawą”), wymaga uzyskania zezwolenia wydawanego, w drodze decyzji, przez ministra właściwego do spraw klimatu, zwanego dalej „zezwoleniem na prowadzenie systemu kaucyjnego”. Zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego wydaje się na wniosek podmiotu reprezentującego. Zostały złożone dwa wnioski o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego. W tym momencie wydana została jedna decyzja dla operatora Krajowy System Kaucyjny ZWROTKA S.A.

Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego przedkłada się ministrowi właściwemu do spraw klimatu nie później niż 6 miesięcy przed planowanym uruchomieniem systemu kaucyjnego, tak więc jeżeli kolejne podmioty będą chciały uruchomić systemy od początku od 2025 r. mają jeszcze czas do lipca na składanie wniosków.

2. Jak będzie wyglądała logistyka i jaka ma być częstotliwość odbiorów?

Zgodnie z art. 40j ust. 2 ustawy, wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego zawiera m.in. określenie zasad odbioru opakowań i odpadów opakowaniowych (...), z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe, objętych systemem kaucyjnym oraz zasad przekazywania tych opakowań do ponownego użycia lub tych odpadów opakowaniowych do przetworzenia. Ustawa ta wprowadza jedynie ramy funkcjonowania systemu kaucyjnego, natomiast szczegółowe rozwiązania w zakresie organizacji i prowadzenia systemu, w tym również logistyki, harmonogramu i częstotliwości odbiorów opakowań i odpadów opakowaniowych będą określane przez operatorów systemu.

3. Jak materiał ma być przygotowany do przekazania (zgnieciony czy nie, puszki i butelki razem czy odrębnie itp.)?

Zgodnie z art. 40j ust. 2 ustawy, wniosek podmiotu reprezentującego zawiera m.in. szczegółowy opis zasad odbioru opakowań i odpadów opakowaniowych. O ile zbiórka

prowadzona za pomocą automatów wymagać będzie prowadzenia jej na opakowaniach niezgniecionych, gdyż ułatwi to automatyczne odczytywanie informacji zawartych na oznakowaniu, to zbiórka ręczna może być przeprowadzona na opakowaniach w jakiś sposób uszkodzonych lub zgniecionych. Wszystkie szczegółowe wytyczne i rozwiązania logistyczne w tej kwestii będą określane przez operatorów systemu kaucyjnego.

4. Jak zorganizować odbiór opakowań po produktach mlecznych, by nie naruszyć przepisów Państwowej Inspekcji Sanitarnej?

Sposób postępowania z opakowaniami po mleku i produktach mlecznych objętych systemem kaucyjnym powinien zostać szczególnie potraktowany przez operatorów ze względu na zagrożenie sanitarne i przygotowany przez operatorów systemu. W tym momencie analizowana jest w Ministerstwie Klimatu i Środowiska oraz dyskutowana w gronie eksperckim możliwość odroczenia do 2026 r. obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych, aby odpowiednio zaplanować i przygotować system do zbierania tego rodzaju opakowań.

5. Jak będą wyglądały rozliczenia sklepów z operatorem, operatorów między sobą czy operatorów z producentami?

Ustawa wskazuje, że system kaucyjny powinien obejmować terytorium całego kraju, zapewniać powszechny i równy dostęp dla użytkowników końcowych oraz dla wprowadzających produkty w opakowaniach jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym (art. 40g ustawy).

Przepisy ustawy nie ograniczają ilości podmiotów, które mogą tworzyć system kaucyjny w Polsce. W przypadku funkcjonowania więcej niż jednego systemu kaucyjnego podmioty reprezentujące prowadzące te systemy są obowiązane do ustalenia między sobą, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, warunków rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach prowadzonych przez siebie systemów kaucyjnych. Umowę taką, zgodnie z art. 40g ust. 10 ustawy, zawiera się przed dniem uruchomienia każdego kolejnego systemu kaucyjnego. Art. 40i ust. 1 ustawy wskazuje, że podmiot reprezentujący w ramach systemu kaucyjnego zapewnia m.in. rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego. Na ten moment procedowane są w MKiŚ dwa wnioski o wydanie takiego zezwolenia. Podmioty reprezentujące wciąż mają możliwość składania wniosków do Ministerstwa o wydanie zgody na prowadzenie systemu kaucyjnego, więc zakłada się, że będzie więcej niż jeden operator i będzie potrzeba podpisywania umów między podmiotami reprezentującymi.

Drugim rodzajem umów będą umowy zawierane pomiędzy podmiotem reprezentującym a przedsiębiorcami prowadzącymi jednostki handlu detalicznego lub hurtowego. Zgodnie z art. 44 ust. 8 ustawy, umowy te powinny zawierać w szczególności: zasady rozliczania kaucji oraz zasady zbierania i przekazywania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań.

Trzecim rodzajem umów zawierających zasady dot. rozliczeń finansowych między podmiotami będą zasady na jakich wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo grupa tych wprowadzających będą przystępować do utworzonego przez ten podmiot systemu kaucyjnego albo do innego istniejącego systemu kaucyjnego. Zgodnie z art. 40h ust. 3 ustawy umowę taką podpisuje się pod rygorem nieważności. Umowa ta określa

w szczególności wysokość wkładów finansowych ponoszonych przez wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, przeznaczonych na finansowanie systemu kaucyjnego oraz terminy ich płatności.

Jak wskazują przywołane powyżej przepisy każdy operator może samodzielnie zaprojektować zasady działania, w tym ogólną budowę systemu oraz sposób zarządzania nim, w szczególności sposoby rozliczeń pomiędzy operatorami i wprowadzającymi zaangażowanymi w dany system kaucyjny. Każde ustalenie powinno być zawarte w formie umowy.

6. *Jak przedsiębiorcy mają zorganizować pracę w sklepie (dodatkowe obowiązki)? Ile dodatkowych kosztów muszą ponieść przedsiębiorcy, przygotowując swój sklep do systemu kaucyjnego (dodatkowa przestrzeń, automat, dodatkowa praca do wykonania itp.)?*

Każdy operator może samodzielnie zaprojektować zasady działania, w tym ogólną budowę systemu oraz sposób zarządzania nim, w szczególności sposoby rozliczeń pomiędzy operatorami i jednostkami handlowymi zaangażowanymi w dany system kaucyjny. Umowy zawierane pomiędzy podmiotem reprezentującym a przedsiębiorcami prowadzącymi jednostki handlu detalicznego lub hurtowego, zgodnie z art. 44 ust. 8 ustawy, powinny zawierać w szczególności: zasady rozliczania kaucji oraz zasady zbierania i przekazywania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań. Wszystkie dodatkowe ustalenia będą wypracowywane przez operatorów wspólnie z jednostkami i zależeć będą od stopnia włączenia danej jednostki w uczestnictwo w systemie kaucyjnym: czy w zakresie jedynie pobierania kaucji czy w zakresie zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych (art. 44 ust. 1-3 ustawy). Każde ustalenie w zakresie rozwiązań organizacyjnych powinno być częścią umów zawieranych z operatorem systemu.

Wszystkie aspekty techniczne związane z adaptacją przestrzeni i pomieszczeń przeznaczonych do przechowywania zebranych opakowań i odpadów opakowaniowych zebranych w ramach systemu kaucyjnego, i organizacyjne dot. obowiązków jakie powinny realizować przedsiębiorcy, powinny znaleźć się w umowie zawieranej pomiędzy podmiotem reprezentującym a przedsiębiorcami prowadzącymi jednostki handlu detalicznego lub hurtowego. Zgodnie z art. 44 ust. 8 ustawy, umowy te powinny zawierać w szczególności: zasady rozliczania kaucji oraz zasady zbierania i przekazywania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań.

Określenie kosztów na poziomie ustawy nie jest możliwe, gdyż zależeć będą od stopnia włączenia danej jednostki w uczestnictwo w systemie kaucyjnym, zastanego stanu technicznego jednostki a także co bardzo istotne od treści umowy zawartej między operatorem a jednostką. Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie będzie stroną przy zawieraniu umowy i nie będzie wpływać na jej kształt i zawartość.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

dw. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM